

ИЗВЕШТАЈ
од јавна расправа по Нацрт на Закон
за контрола на индустриски емисии

Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП) на ден 20.10.2022 година во хотел „BUSHI RESORT & SPA“ во Скопје одржа Јавна расправа по Нацрт на Законот за контрола на индустриски емисии.

На јавната расправа учествуваа 28 претставници од индустријата, реномирани компании, граѓански организации, инспекциски служби и други институции (АД Макстил, АД Цементарница Скопје, Екосвест, Стопанска комора, ДИЖС, претставник од секторот за животна средина на Општина Велес).

Организатор на јавната расправа за Нацрт на Законот за контрола на индустриски емисии беше МЖСПП. Јавната расправа ја отвори и водеше модератор, Билјана Тешева Ѓоргиевска, Раководител на сектор за правни и општи работи во рамките на Министерството за животна средина и просторно планирање.

Таа даде краток осврт дека Законот за контрола на индустриски емисии е изработен со помош на ЕУ преку Твининг проект МК11/IB/EN/01/R „Зајакнување на административните капацитети на централно и локално ниво за транспонирање и спроведување на новата Директива за индустриски емисии 2010/75/EУ“ и меѓусебна соработка помеѓу Секторот за правни и општи работи и Секторот за индустриско загадување, Управа за животна средина во рамките на МЖСПП, што претставува приближување на националното законодавство со европското заради потребата од обезбедување услови за интегрирано спречување и контрола на загадувањето предизвикано од индустриските активности, како и во обезбедувањето услови за спречување, или доколку тоа е невозможно, намалување на емисиите во воздухот, водата и почвата и спречување на генерирањето на отпад.

Беше споменато дека во изминатиот период од страна на МЖСПП беше отворен консултативен процес за Нацрт законот, како и беа одржани неколку работни состаноци со дел од засегнатите страни (НВО Еко Свест и Флорозон и претставници од Технолошко металуршкиот факултет).

Законот беше поставен на порталот на Енер и на веб-страницата на МЖСПП. За законот добивме коментари од страна на Макстил и Стопанска Комора. Забелешките се делумно прифатени и во законски утврдениот рок одговорот беше поставен на порталот на Енер.

Следуваше обраќање на Г-дин Naser Nuredini, министер за животна средина и просторно планирање (во натамошниот текст: министер).

Тој истакна дека донесувањето на Законот за контрола на индустриските емисии е спречување и колку што е можно повеќе намалување на загадувањето што е предизвикано

или што може да биде предизвикано од спроведување на индустриските активности, преку контрола на индустриските активности согласно одредбите на законот, како и обезбедување на соодветен интегриран пристап за спречување и контрола на емисиите во воздухот, водата и почвата.

Беса Татеши, Раководител на Одделението за ИСКЗ, Управа за животна средина орган во состав на Министерството за животна средина и просторно планирање ги презентираше новините во Нацрт на Законот за контрола на индустриските емисии преку компаративна анализа на новите измени и дополнувања опфатени со Нацрт на Законот и одредбите од постојаниот Закон, истакнувајќи дека Нацрт на Законот целосно и ефикасно ја транспонира Директивата за индустриски емисии 2010/75/EU и ги поставува основните принципи за издавање на дозволи и контрола на индустриските инсталации, базирајќи се на интегриран пристап и задолжителна имплементација на заклучоците за најдобри достапни техники. Во однос на големите индустриски капацитети што подлежат на А-Интегрирани дозволи.

Законот овозможува подетално регулирање на поставените услови во дозволата, а што е особено важно за помали капацитети што подлежат на Б – Интегрирани дозволи се воведуваат секторски, општи и обврзувачки правила што ќе биде од голема помош за општините.

Беса Татеши истакна дека новиот Закон за контрола на индустриските емисии ќе донесе големи придобивки за почиста животна средина, спроведувањето на Директивата за индустриски емисии, ќе води кон подобар квалитет на воздухот (во однос на емисиите на прашина, SO₂, NO_x, метали и диоксини), ќе се подобри квалитетот на водата и почвата, ќе се овозможи подобро управување со отпадот и енергенсите, ќе се намалат штетите на вегетацијата и екосистемите, но ќе има и позитивни ефекти врз економијата.

Содржината на презентацијата ја опфати: актуелна правна рамка, Директива за индустриски емисии 2010/75/EU, Закон за Контрола на индустриски емисии, Заклучок, реализирани и идни активности.

Со актуелна правна рамка е опфатена законска рамка за ИСКЗ која ја сочинуваат Законот за животна средина (пог. XII & XIV) ЗУО, ЗКАВ, ЗВ, соодветни подзаконски акти, како и македонскиот интегриран систем за издавање на дозволи тип на дозволи – согласно капацитет и индустриска активност: А – Интегрирана еколошка дозвола (надлежен орган: МЖСПП) и В – Интегрирана еколошка дозвола (надлежен орган: единици на Локалната самоуправа, освен во заштитени подрачја).

Одредбите од Директивата за индустриските емисии во ЕУ – , ДИЕ 2010/75/EU ги соединуваат следните претходно самостојни Директиви: Директива за ИСКЗ 2008/1/ЕС (ЗЖС, Пог. XII & XIV), Директива за ГСП 2001/80/ЕСЗКАВ и Правилник за ГВЕ во воздух од стационарни извори, Директива за Инцинерација на отпад 2000/76/ЕС (ЗУО), Директива за ОИС емисии од растворувачи 199/13/ЕС (ЗКАВ, Правилник за ГВЕ во воздух од стационарни извори), 3 Директиви поврзани со индустријата на TiO₂ 78/176/ЕС, 82/883/ЕС и 92/112/ЕС (новотранспонирани), Транспонирано е ~ 60%.

Од страна на Беса Татеши, беа презентирани следните поглавја од Нацрт на Законот за контрола на индустриски емисии: Поголавја I – III → Заеднички одредби, Поголавје IV – Интегрирано спречување и контрола на загадување, Поголавје V – Посебни одредби за големи согорувачки постројки, Поголавје VI – Посебни одредби за инсталации за инцинерација и ко-инцинерација на отпад, Поголавје VII – Посебни одредби за инсталации и активности кои користат органски растворувачи, Поголавје VIII – Посебни одредби за инсталации од индустријата на TiO₂, Поголавје IX – ИЕД на локално ниво (Б-ИЕД), Поголавја X – XII → Надзор, прекршочни санкции и преодни одредби.

На јавната расправа по овој Нацрт закон се слушнаа забелешки и конструктивни предлози од присутните претставници.

Во рамките на дискусијата прво се обрати претставник од компанијата АД Макстил кој го поддржа Нацрт на Законот на контрола на индустриски емисии кој воедно се обрати и со прашање до стручните лица присутни на јавната расправа во врска со А интегрираната еколошка дозвола која треба да ја поседува операторот, конкретно дали покрај истата која треба да ја поседува операторот на инсталацијата потребно е да поседува и Елаборат. Претставникот доби стручен одговор на поставеното прашање дека истиот е опфатен со А и Е постапката која е во надлежност на Секторот за животна средина.

Од страна на истиот претставник беше поставено прашање околу НДТ, кои се НДТ во кој документ се опфатени, за кое доби соодветен одговор од страна на стручното лице дека Севиља процесот произведува БАТ заклучоци и согласно тоа секоја индустрија има свои БАТ заклучоци.

Претставник од Цементарница Усије АД Скопје се изјасни исто така со позитивен став во врска со новите измени и дополнувања опфатени со законските одредби содржани во Нацрт на Законот за контрола на индустриските емисии, со дополнително доставени Предлози и коментари по Нацрт – Законот за контрола на индустриските емисии објавен на веб-страницата на Единствениот национален електронски регистар на прописи (ЕНЕР), по спроведена консултација и разгледување на објавеното нацрт законско решение од страна на компаниите членки, преку Стопанска комора на Северна Македонија.

Претставник од Цементарница Усије АД Скопје по добиениот одговор, имаше забелешка во врска со оддалеченоста, растојанието на активноста во рамките на постројката на помалку од 5 км, со појаснување на одредбата.

Стручниот одговор којшто следуваеше по основ на забелешката е дека законската одредба се зима предвид во А и Е постапката содржани во Законот за животна средина, во тој случај не се зима предвид IPPS техниката.

Во текот на дискусијата, претставникот на АД Макстил на поставеното прашање околу предвидениот законски рок од една година за усогласување на БАТ заклучоците кога ќе бидат донесени на државно ниво, од страна на стручното лице доби појаснување дека во предвидениот законски рок од една година операторот на инсталацијата е должен да поднесе Извештај до надлежниот орган.

Претставник од еколошкото здружение Екосвест имаше забелешка околу значителната измена, за која смета дека во тој случај мора да се поведе нова постапка во врска со која треба да биде информирана и јавноста, имајќи предвид дека влијае на животната средина. Од страна на истиот претставник следуваше забелешка во однос на законската одредба содржана во член 30 точка б од Законот за контрола на индустриски емисии, со барање за прецизирање на временската рамка, во врска со кое му беше предложено еколошкото здружение да ги достави коментарите во писмена форма по основ на нацрт законското решение до Министерството за животна средина и просторно планирање по основ на кои на еколошкото здружение ќе му биде доставено писмено образложение.

Во завршното обраќање од страна на министерот до присутните претставници на јавната расправа беше истакнато дека коментари и забелешки ќе можат да се доставуваат до Министерството и во наредните десет дена, дека се добредојдени и ќе бидат разгледани и соодветно одговорени, со цел да се добие добар и применлив Закон што ќе овозможи развивање на стопанството согласно европските стандарди, но и поголема заштита и контрола на квалитетот на животната средина.

Пред истекот на законскиот рок за доставување на забелешки од страна на Друштво за производство на електрична и топлинска енергија ТЕ-ТО АД СКОПЈЕ добивме коментари кон Нацрт законот за контрола на индустриски емисии, а во прилог подолу е прегледот со наши одговори со цел истите да ѝ бидат достапни на јавноста:

➤ **Член од нацрт Законот (цитиран) - Член 4 Дефиниции**

Став од соодветниот член - 41. „Гасна турбина“ е секоја ротирачка машина која ја претвора топлинската енергија во механичка работа, составена главно од компресор, термички уред во кој горивото се оксидира со цел да се загрее работната течност и турбината, ова ги вклучува и гасните турбини со отворен циклус и комбиниран циклус и гасни турбини во кои ко-генеративен режим, сите со или без дополнително горење;

Коментар - 41. „Гасна турбина“ е секоја ротирачка машина која ја претвора топлинската енергија во механичка работа, составена главно од компресор, термички уред во кој горивото оксидира со цел да се загрее работниот флуид и турбина. Ова ги вклучува и гасните турбини со отворен циклус и комбинирани циклус и гасни турбини во ко-генеративен режим, сите со или без дополнително горење;

Одговорот од МЖСПП - Забелешката е прифатлива.

➤ **Член од нацрт Законот (цитиран) - Член 29 (Издавање на интегрирана еколошка дозвола) и Член 45 (Измена на А-интегрираната еколошка дозвола по службена должност)**

Став од соодветниот член - (8) Условите во Интегрираните еколошки дозволи подлежат на ревизија, секои седум

(10) Стручниот орган е должен, редовно секои седум години да ги проверува условите утврдени во дозвола и доколку е потребно да започне постапка за измена на дозволата.

Коментар - Која е постапката во случај на Ревизија на дозвола особено во случај ако инсталацијата нема значителна промена во технологијата?

Како треба да се одвива комуникацијата меѓу операторот и надлежниот орган, кога најрано треба да започне?

Одговор од МЖСПП: Постапката е објаснета во член 44, 45, 46, 47 и 48.

- **Член од нацрт Законот (цитиран)** - Член 32 Поднесување мислења во врска со барањето

Став од соодветниот член - (5) На барање на засегнатата јавност, операторот е должен да организира јавна расправа, најрано 15 дена од денот на објавувањето на комплетното барање но не подоцна од десет дена пред истекот на рокот утврден од ставот (1) на овој член.

Коментар - Во интерес на скратување на периодот на издавање на дозволата, сметаме дека консултацијата со јавноста треба да биде ограничена на еднаш во текот на постапката (ова особено при обновување на дозволата)

Одговор од МЖСПП: Одговорот на оваа забелешка е содржан во Членот 32 став (5).

- **Член од нацрт Законот (цитиран)** - Член 33 Рок за издавање на интегрирана еколошка дозвола

Став од соодветниот член - (1) Стручниот орган е должен да донесе решение за издавање на дозвола за индустриската инсталација односно постројката во рок не подолг од 180 дена од комплетирано, како и истото да го објави на својата интернет страна веднаш по неговото донесување заедно со издадената дозвола.

Коментар - Период од 180 денови е предолг, особено за случаи кога е потребно обновување на постоечка дозвола. За ваквите случаи предлагаме рокот да не биде подолг од 90 денови.

Одговор од МЖСПП: Забелешката не е прифатлива. Во случај на обнова (значителна промена) постапката мора да трае како да се издава нова дозвола.

- **Член од нацрт Законот (цитиран)** - Член 35 Содржина на А-интегрираната еколошка дозвола

Став од соодветниот член - (6) Нацрт на А-интегрираната еколошка дозвола, електронски му се доставува на операторот. Операторот може да ги достави своите забелешки во рок од 30 дена од денот на приемот на нацртот на дозволата.

Коментар - Не е специфициран периодот (после колку денови) на операторот му се доставува нацрт дозволата.

Одговор од МЖСПП: Забелешката не е прифатлива. Не е можно да се определи временска рамка заради специфичноста на Нацрт на А-интегрираната еколошка дозвола.

- **Член од нацрт Законот (цитиран)** - Член 42 Донесување на Заклучок за најдобри достапни технички.

Став од соодветниот член - (1) Во рок од шест месеци по објавување на нов Заклучок за НДТ, министерот кој управува со државниот орган надлежен за работите од областа на животната средина, на предлог на стручниот орган, со посебни одлуки ги усвојува заклучоците за НДТ усвоени од страна на органите на Европската Унија.

Коментар - Засега, сметаме дека периодот од шест месеци и премногу краток и е преамбициозна обврска за усвојување на НДТ заклучоците на национално ниво. Рокот би бил прифатлив кога би станале членка на ЕУ.

Одговор од МЖСПП: Забелешката не е прифатлива. Во членот 42 детално е објаснето зошто е предвиден овој рок.

- **Член од нацрт Законот (цитиран)** - Член 42 Донесување на заклучоци за најдобри достапни технички

Став од соодветниот член - (7) По истекот на рокот од став (6) од овој член, операторот во рок четири години ги усогласува условите на дозволата согласно новите барања од НДТ Заклучоците

Коментар - Период во кој индустриите би требало да ги усогласат условите на дозволата со новите НДТ заклучоци не би требало да биде пократок од 8 години, бидејќи не е економски оправдано да се инвестира во чести (капитални) промени во технологијата, особено за услови во кои работи македонското стопанство, како и светска енергетска криза.

Одговор од МЖСПП: Забелешката не е прифатлива. Ова е утврдено со ДИРЕКТИВА 2010/75/ЕУ НА ЕВРОПСКИОТ ПАРЛАМЕНТ И НА СОВЕТОТ од 24 ноември 2010 за индустриски емисии (интегрирано спречување и контрола на загадувањето) (Севиља процес).